

Oświadczenie złożone przez senatorów Andrzeja Misiółka i Leszka Piechotę na 62. posiedzeniu Senatu w dniu 9 października 2014 r.

Oświadczenie skierowane do minister infrastruktury i rozwoju Marii Wasiak oraz do ministra sprawiedliwości Cezarego Grabarczyka

Szanowna Pani Minister! Szanowny Panie Ministrze!

W związku z rosnącym problemem prowadzenia przez obywateli pojazdów pod wpływem alkoholu i innych środków odurzających, a także mało efektywnymi metodami zapobiegającymi temu zjawisku, pragniemy zwrócić uwagę na kilka kluczowych zagadnień z tego zakresu, które w naszym odczuciu mogą w zdecydowany sposób wpłynąć na skuteczność podejmowanych przez państwo działań i poprawę sytuacji w tym zakresie.

Na tle innych krajów Polska charakteryzuje się stosunkowo surowym prawem wobec nietrzeźwych kierowców, wzrastającą represyjnością organów państwowych wobec takich kierowców, a także stosunkowo niewysokim spożyciem alkoholu. Wszystkie te czynniki teoretycznie powinny pozytywnie wpływać na stan bezpieczeństwa na drogach, liczbę nietrzeźwych kierowców, a także liczbę ofiar śmiertelnych wypadków spowodowanych przez tych kierowców. Ale tempo pozytywnych zmian w tym obszarze jest niezadowolające w stosunku do tego, jak na podstawie przytoczonych wskaźników Polska prezentuje się na tle innych państw europejskich. Śmiertelność na polskich drogach jest jedną z najwyższych w Europie, dotyczy to także liczby ofiar śmiertelnych w wypadkach spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców.

Czynnikiem wyróżniającym inne rozwinięte państwa w Europie oraz na świecie od Polski jest prowadzenie programów resocjalizacyjnych mających na celu zmniejszenie zjawiska recydywizmu. Programy te cieszą się dużym uznaniem oraz udokumentowaną skutecznością w wielu krajach europejskich (na przykład Austria, Niemcy, Francja, Szwecja, Wielka Brytania, Norwegia) i poza Europą (na przykład Stany Zjednoczone, Australia). Czynią one walkę o bezpieczeństwo na drogach bardziej efektywną. U podstaw tych programów leży założenie, iż prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu lub podobnie działającego środka nie jest z reguły problemem uzależnień, co daje podstawę do założenia jego skuteczności. Programy te są formą stymulowania uczestników do zmiany świadomości, zakresu ich wiedzy, poczucia odpowiedzialności oraz kreowania nawyków związanych z kontrolą trzeźwości. Programy takie są zatem formą resocjalizacyjną nakierowaną na zmniejszenie współczynnika recydywy, co stanowi ważny element w walce z nietrzeźwymi kierowcami.

Jednym z podstawowych założeń tych programów jest możliwość skierowania osoby zatrzymanej w związku z prowadzeniem pojazdu pod wpływem alkoholu lub innego środka odurzającego na kurs, którego celem jest zwiększenie świadomości i skuteczne zniechęcenie kierowcy do podjęcia powtórnej próby prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu. Kurs ten może zastąpić umieszczenie zatrzymanego kierowcy w areszcie, co zmniejsza koszty budżetu państwa i daje możliwość rozpoczęcia przez kierowcę programu skutecznej resocjalizacji, a także chroni przed wykluczeniem społecznym oraz problemami, przed jakimi często staje jego rodzina (na przykład utrata pracy i związany z nią brak środków na utrzymanie rodziny). Koszty takiego kursu pokrywa osoba popełniająca przestępstwo, nie stanowi to zatem obciążenia dla budżetu państwa.

Z uwagi na dużą wagę poruszonej problematyki zwracamy się z następującymi pytaniami.

Czy w Państwa resortach zagadnienia te są dyskutowane?

Czy są prowadzone prace legislacyjne nad wprowadzeniem podobnych rozwiązań w polskim systemie prawnym?

W przypadku zainteresowania przedstawionymi zagadnieniami służymy pomocą w przygotowaniu stosownych rozwiązań legislacyjnych.

Andrzej Misiółek
Leszek Piechota